

Въпрос №1 Кои са приоритетните области, в които следва да се интензифицира развитието на младежки политики в България?

На първо място като акцент в нашия Управленски проект в сферата на младежта е **ПРЕОДОЛЯВАНЕТО НА ДЕМОГРАФСКАТА КРИЗА**, чрез дейности и мерки, както следва:

Мярка 1.1. Привличане на млади хора от чужбина в страната

Дейност 1. Увеличаване на сигурността за развитие на бизнес в страната

- бързи и достъпни административни услуги (отворени бази данни);
- постигане на политически консенсус за реформа в съдебната система;

Дейност 2. Насърчаване развитието на кариера в България на млади хора от чужбина

- Надграждане на онлайн-борса с база данни с работодатели, търсеци млади хора с опит и/или завършено висше образование от чужбина.
- Разработване и провеждане на национална кампания за популяризиране на България като подходяща дестинация за живот, трудова реализация и развитие на млади хора.

Дейност 3. Разработване и изпълнение на държавна програма за привличане на млади предприемачи (българи и чужденци), които да развиват своя бизнес в България (пример Startup Chile¹)

- Обособяване на грантов фонд за стартиращи млади предприемачи иноватори в България. Размер на инвестицията: 5 млн. годишен фонд – до 50 000 лв. на 1 грант; нови финансови инструменти - 10 млн. лв. (заеми и/или гаранционни схеми, и/или конвертируеми заеми; изискване за създаване на смесени екипи – включване на поне 1 млад човек от страната);
- Създаване на инфраструктура и подкрепяща среда за стартиране на бизнес - Младежки акселератор за стартиращ бизнес (ускорител за развитие на предприемачеството, включващ следните услуги: 1) споделено работно пространство за генериране и развиване на идеи, валидиране на идеи, изграждане и симулиране на модели; 2) лаборатории за развитие на модели и решения; 3) насърчаване на технологичната готовност - тестване, прототипиране и демонстриране), 4 хил. кв.м. разгърнатата площ (вкл. услуги на едно гише от отговорните институции: МИ, МТСП, НАП, АЗ и др.).

Мярка 1.2. Преодоляване на дисбаланса между града и селото и оживление на малките населени места

Дейност 1. Разработване на национална политика за регионално развитие, насочена към заселване на обезлюдяващи се региони в страната

¹ <http://thenextweb.com/entrepreneur/2010/11/02/the-chilean-government-gives-international-entrepreneurs-cash-to-move-to-chile-and-run-a-start-up/>

Законодателна инициатива за приемане на закон за изкупуване на къщи в малки населени места и градове на данъчна оценка от държавата/общините, които не се стопанисват от минимум 10 години от собствениците си;

- Създаване на база данни с жилищния фонд и разработване на платформа за промотирането му;
- Предоставяне на възможност на млади хора за кандидатстване с идеен проект за ремонт на предпочитана от тях къща;
- Провеждане на конкурс и със спечелилите кандидати се сключва договор, на основата на който те придобиват имота за срок от 20 години срещу 1 лв. и поемане на ангажимент да ремонтират и поддържат имота срещу предвидената в идейния проект стойност на инвестицията;
- Програма, насърчаваща разкриването на дистанционни работни места в обезлюдяващите се райони. (Програмата предоставя средства за оборудване на работно място като напр. офис обзавеждане, компютър, комуникационно оборудване за връзка с интернет, и др) в размер до 5 000 лв. за едно работно място.

Мярка 1.3. Стимулиране на раждаемостта сред младите българи със средно професионално и висше образование

Дейност 1. Покачване двойно на лимита на доходи за получаване на детски надбавки

Дейност 2. Целева държавна подкрепа за изграждане на детски градини и ясли в страната

Дейност 3. Поемане от държавата на таксите в детските градини за трето дете от семейство, в което и двамата родители са с поне средно образование.

На второ място развитието на младежките политики следва да се съсредоточи върху **ПОВИШАВАНЕ НА МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ**

Процесите на икономическа и културна глобализация поставят все по-настоятелно проблема за качеството на образованието, което не е претърпяло съществени промени през последните 50 години, докато темповете на технически иновации се ускоряват и предстоят революционни промени в начините, по които хората ще взаимодействат с околния свят през следващите години. Това обвързва все по-видимо просперитета на страната ни и индивидите със знанието и технологиите, със способността за учене чрез насърчаване на творчеството и културата и за осмисляне на опита.

Пътят към успешната реализация на младия човек минава през различни траектории и отговорността по коя точно траектория ще поеме е предимно негова, но и на семейството, приятелите и обществото. Никой няма перфектни отговори и търсенето на различните възможности е част от процеса. Някои стъпки са правилни, други не, но трябва да научим и подкрепим младите хора да превръщат направените грешки в опит. Необходимо е да насърчаваме тяхното любопитство, да разпалваме тяхното въображение, да се засили творческия процес в обучението, както и заинтересоваността им за това как работи светът.

Мярка 2.1. Инвестиция в личностното и професионално развитие на младия човек

Дейност 1. Разработване на национална програма за създаване на среда за стимулиране интереса и желанието на младия човек да учи да натрупа позитивен житейски опит и импулс за личностно развитие и предприемачество чрез изграждане и функциониране на HUB-ве за младежко развитие (Living Lab (творчески работилници и споделено работно пространство) на областно ниво (28 броя).

Дейност 2. Разработване на национална програма за насърчаване на startup и spin-off младежки фирми

Дейност 3. Разработване и приемане на нормативни актове за финансови облекчения за стартиращи млади предприемачи (например опростяване за първите две години на годишния плосък данък).

Дейност 4. Въвеждане на пилотен модел за персонализация в образователната система (развиване на индивидуалния потенциал на всяко дете) (модел „Училища Люмиар“ Бразилия², ³).

Оценителната система е на базата на самооценка чрез компютърен софтуер със скала от 1 до 100

- Оценяването е на всеки няколко часа (докато не се постигне успеваемост от 37% всяка тема, което е критерии за затвърдено познание по нея)
- Ако децата не са постигнали 37% успеваемост продължават да изучават материята
- Децата учат в групи, в които няма възрастови категории (Например групи от 6 до 11 годишни) с което се постигат няколко резултата:
 - Мотивиране на малките за учене (достигане на знанията на по-големите);
 - Насърчаване сътрудничеството между учениците в учебния процес;
 - Намалява агресията сред учащите се.

На трето място в нашия управленски проект сме поставили НАМАЛЯВАНЕТО НА РИСКА ОТ БЕДНОСТ И СОЦИАЛНА ИЗОЛАЦИЯ

За увеличаване на младежката заетост, трябва да бъде засилено снабдяването с информация, свързана с пазара на труда и консултирането на младите хора, както и да бъде опростен прехода от училище към работа и да се развива младежкото предприемачество.

Мярка 3.1. Постоянно действаща и разширена Младежка гаранция

Дейност 1. Младежката гаранция да стане постоянен елемент от политиките в сектор заетост, което означава осигуряване на устойчивост и ефективност на финансирането;

² <https://challenges.openideo.com/challenge/creative-confidence/inspiration/ricardo-semmler-s-lumiar-schools-the-mosaic-curriculum>;

³ <https://www.youtube.com/watch?v=k4vzhweOefs>

Дейност 2. Качествена оценка на всички въведени схеми на национално ниво в посока изследване на обхванатите младежи, тяхната обратна връзка, подобряване на съществуващите слабости в изпълнението и широко използване на съществуващите източници на финансиране;

Дейност 3. Да се гарантира качество и устойчивост на предлаганите услуги, като се акцентира върху стандартите за социална защита, нивото на заплащане, равното третиране, качеството на уменията, които се придобиват и наличността на допълнително обучение на работното място. Младежката гаранция следва да бъде ефективен трамплин за младите хора да включат нови работни места в променящия се пазар на труда, включително в сферата на грижата за хората, на цифровия сектор и опазването на околната среда.

Мярка 3.2. Улесняване на прехода от училище към работа

Дейност 1. Въвеждане на задължителна професионална ориентация в образователния процес

Дейност 2. Механизми за увеличаване на дела на учениците, обхванати в мерки за ученически практики

Дейност 3. Провокиране на интереса на работодателите за инвестиции в дуално образование

На четвърто място, но не и по значение вярваме, че е необходимо
НАСЪРЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Поставяне на младите хора в центъра на държавната политика чрез създаване на условия за насърчване включването им в дейности от областта на неформалното образование, изкуствата, културното наследство, науката, техниката, технологиите, здравословния начин на живот и спорта.

Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до младежки дейности и услуги

Дейност 1: Разширяване на мрежата от младежки информационно-консултантски центрове (МИКЦ) към малки градове и села за улесняване на достъпа на младите хора до младежки дейности и услуги за:

- изграждане на лидерски и социални умения и компетенции на младите хора;
- насърчаване на включването на младите хора в дейности в областта на изкуствата и културното наследство;
- развиване на уменията на младите хора в областта на науката, технологиите и иновациите;
- насърчаване на уменията на младите хора в областта на здравословния начин на живот и спорта;

Цел към 2020 г. – обхванати 80% от младите хора в страната

Финансов ресурс: 4,25 млн. лв./ годишно (осигуряване на работата на разкриване на 35 Младежки информационно-консултантски центрове

(МИКЦ) и на 105 изнесени офиси към тях (50 х лв./год. за 1 МИКЦ и 20 х.лв. на 1 изнесен офис)

Дейност 2: Развитие на организирани детски и младежки лагери за създаване на лидерски и социални компетенции и насърчаване на здравословен начин на живот.

Цел към 2020 г. – обхванати общо 25% от учащите се в страната

Финансов ресурс: 18,9 млн. лв. субсидия годишно за обхващане на 25% от учащите се при субсидия 150 лв./1 млад човек

Мярка 4.2. Подобряване и развитие на младежката инфраструктура

Дейност 1: Подобряване на състоянието на действащите бази за отдих и спорт на учащите се

Състояние към момента – действащи 40 бази за отдих и спорт, които нямат категоризация

Цел към 2020 г. – категоризация минимум с 1 звезда на действащите бази за отдих

Финансов ресурс: 40 млн. лв. (1 млн.лв./обект)

Дейност 2: Увеличаване на работещите бази за отдих и спорт

Цел към 2020 г. – увеличение с 25%, или още 10 действащи бази за отдих и спорт с категория минимум 1 звезда.

Финансов ресурс: 60 млн. лв. (6 млн. лв./обект)

Въпрос № 2 С какви конкретни мерки ще стимулирате структурния диалог в България, в т.ч. включването на младите хора в процесите на вземане на решения на национално ниво относно политиките за младежта?

Структуриране на обществени съвети към всеки министър, в които активно да се включат представителите на неправителствения сектор. Такъв да бъде създаден и към Министъра на младежта и спорта.

Ние вярваме, че тази практика е успешна и следва да бъде продължена и освен на национално ниво, следва да се възприеме и на ниво местна власт. *Бихме подкрепили нормативното регламентиране на задължително структуриране на обществени съвети към кметовете на населени места по проблемите на младежта.* Местната власт е най-близо до проблемите на младите хора в съответната община. Към момента съществува възможност за структурирането на такива обществени младежки консултативни съвети, но практиката показва, че на много места такива липсват.

Именно обществените младежки консултативни съвети ще стимулират структурния диалог и ще се превърнат в своеобразен мост и коректив на всички решения, които се вземат на управленско ниво и пряко засягат проблемите на младите хора на всички нива.

Въпрос № 3. По какъв начин ще подобрите взаимодействието и ще повишите ефективността от работата на ресорните за младежта държавни институции – ММС, МОН, МТСП, ЦРЧР и др. ?

Взаимодействието между ММС, МОН, МТСП, ЦРЧР и всички други институции, които работят в сферата на младежта, може да бъде постигнато чрез координация, обмяна на информация и готовност за отворен диалог между всички работещи звена в този сектор. Необходимо е подобряване на нормативната база, регламентираща правата и отговорностите на координационния орган на тази хоризонтална политика. Становищата му да са задължителни за законодателната и изпълнителната власт.

Дискутирането, разработването и реализирането на съвместни проекти също е удачен вариант за подобряване на комуникацията между всички тези институции.

Въпрос № 4. Кои закони и подзаконни нормативни актове, пряко свързани с младежката политика в България, се нуждаят от актуализация? И по конкретно, позиции за: Изменение и допълнение на Закон за младежта; Приемане на Закон за доброволчеството; Стратегия за развитие на младежта;

Последната целенасочена политика в сферата на младежта бе проведена в управлението с министър-председател Сергей Станишев и в ресора на изпълнителния директор на Държавната агенция за младежта и спорта, тогава, с изпълнителен директор – Весела Лечева. Тогава започна подготовка и създаването на цялата нормативна база, касаеща политиката за младежта – Закон за насърчаване на младежката политика, създаването на мрежата от младежки консултативни центрове, примене на Национална програма „Младежки информационно - консултантски центрове" (2007-2010) и Програма за младежки дейности (2008-2010).

По време на първия мандат на ГЕРБ бе изготвен и приет действащият Закон за младежта, както и приета Националната стратегия за развитие на младежта, въз основа, на който следваше да се приемат годишни Доклади за изпълнението на тази стратегия на основание чл. 5, ал. 2 от Закона за младежта. Последният такъв годишен доклад е изготвен за 2014 година и е одобрен от Министерски съвет с решение №502-03-16/31.07.2015 г.. От 2011 година действа и Националната програма за младежта.

Считаме, че е необходим цялостен преглед на съществуващата нормативна база и предприемане на необходимите стъпки на всички нива за подобряването ѝ. Все още няма приет Закон за доброволчеството в България, а доброволческите дейности придобиват все по-голяма популярност сред младите хора, което налага и структурирането на нормативна основа, върху която те да се развият. Законодателният процес налага да се подготви и направи оценка от една страна върху съществуващата нормативна уредба, която да послужи за предприемане на законодателни промени.

Въпрос № 5. По какъв начин ще регламентирате участието на младежките организации в процеса по валидиране на знания, умения, компетенции, придобити чрез неформално и самостоятелно учене?

Регламентирането на участието на младежките организации в посочения процес следва да се осъществи *чрез междуинституционален диалог и съвместно с Националния младежки форум, Националното представителство на студентските съвети, доброволческите организации, както и други младежки организации.*

Този въпрос касае взаимодействие на няколко институции и министерства в страната и за да бъде доведен до край, следва да се осъществят посочените стъпки, цитирани във въпрос № 4.

Въпрос № 6. По какъв начин ще насърчите ролята на дейностите на „младежкия работник“ в България.

На първо място „младежният работник“ следва да получи място в системата на регулираните професии в страната. Това следва да подпомогне цялостното развитие на младежките политики в страната, всички заинтересовани ще имат възможност да получат необходимата квалификация и пряко да се занимават с неформално учене и извънкласни дейности.

Въпрос № 7. Как ще стимулирате работодателите да създават и осигуряват качествени работни места за тяхното професионално и кариерно развитие?

В платформата на „БСП за България“ има целенасочени мерки, които касаят младите хора във всеки сектор от управлението на страната. Конкретно ние вярваме, че трябва да бъде насърчаван предприемаческия дух на младите хора в България.

Освен ключовите мерки, залегнали в Младежката гаранция, като политика на европейско и вече на национално ниво, ние считаме, че е необходимо:

- Създаване на фонд „Индустрия“ с начален капитал от 500 млн. лв. за дялово финансиране на предприятия, изпълняващи определени критерии: десетгодишна стратегия за създаване и развитие на индустриални мощности

на пазарен и регионален принцип, създаване на определен брой работни места, наемане на млади специалисти;

- Увеличаване капитала на фонд „Иновации“ със 150 млн. лв., с акцент подкрепа на млади български инженери и специалисти, които да основават свои фирми и да развиват свои марки. Целта е да насърчим нашите кадри, в които вече сме инвестирали милиони левове за обучение, да намерят своята реализация в страната. Ключова роля в този модел ще изиграят Българската академия на науките и университетите в страната.

- Нулева ставка на данък „Печалба“ при годишен оборот от търговска дейност до 150 000 лв. за стартиращи предприятия, създадени от предприемачи до 35 г., които в рамките на 24 месеца да открият минимум пет работни места.

- Национална карта „Образование – икономика“, изработена от държава, общини и бизнес. Планира кадрите, подготвяни от професионалното и висшето образование, така че да отговарят дългосрочно на потребностите на икономиката и пазара на труда по региони. Бизнесът да участва със свои прогнози за нуждите на пазара на труда (хоризонт – 5–10 г.) в определянето на необходимите кадри за обучение във висшите училища;

- Стартова заплата за млад учен – не по-ниска от две минимални работни заплати; стипендии и програми за докторанти и постдокторанти; базови минимални заплати за заетите в науката по основен трудов договор в Българската академия на науките, Селскостопанската академия и държавните висши училища.

- Увеличаване на възнагражденията на специалистите, които работят в Националната здравна система.

- За специалисти с образователен ценз “магистър” стартова заплата не по-малко от три минимални заплати;

- За специалисти с образователен ценз “бакалавър” стартова заплата не по-малко от две минимални заплати.

Въпрос № 8. По какъв начин осигурите допълнителни средства за финансиране на младежки дейности?

Намирането на допълнителни средства в една или друга област е винаги един от най-трудните въпроси. Платформа на БСП за България е ориентирана към активното население в страната ни. Ние искаме да поставим в центъра развитието на българската икономика и производство, без които държавният бюджет, който разпределя средствата в различните сектори, никога няма да достига за провеждането на допълнителна държавна политика, в който и да било сектор.